

Datum

2020-03-11

Vår referens

Frida De Oliveira Lundquist

Planeringssekreterare

Frida.DeOliveira-Lundquist@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Justitiedepartementet - Skärpta regler om utländska månggiften (SOU 2020:2), STK-2020-344 ASN-2020-2757

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit den statliga offentliga utredningen *Skärpta regler om utländska månggiften* (SOU 2020:2). Utredningens uppdrag är att undersöka hur en stark och ändamålsenlig reglering mot utländska månggiften kan säkerställas.

Utredningen föreslår en huvudregel om att äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag inte ska erkännas i Sverige om någon av parterna har varit gift eller partner i ett registrerat partnerskap vid tidpunkten för äktenskapets ingående. Detta ska även gälla oavsett parternas anknytning till Sverige när äktenskapet ingicks.

Utredningen föreslår vidare att äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag som huvudregel inte ska erkännas i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot äktenskapet på grund av sådana nära släktskap som avses i 2 kap. 3§ Äktenskapsbalken, dvs om parterna är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon samt att halvsyskon inte får ingå äktenskap med varandra utan tillstånd från Länsstyrelsen.

Utredningen förslår också att anknytningskravet för utländska fullmaktsäktenskap bör behållas. Utredningen förslår att vid bedömningen av om en ska anses som far till ett barn som vid födelsen hade sin hemvist utomlands, ska frågan om mannen är eller har varit gift med barnets mor bedömas enligt den lag som gäller för faderskapspresumtionen.

Utredningen bedömer att regeringen bör överväga att ge Skatteverket i uppdrag att ta fram information till berörda personer om erkännande av utländska äktenskap i Sverige.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ställer sig bakom de i utredningen presenterade förslagen.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende *Skärpta regler om utländska månggiften* (SOU 2020:2) och skickar det till Kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Skärpta regler om utländska månggiften (SOU 2020:2)

- G-Tjänsteskrivelse ASN 2020-03-26 Remiss från justitiedepartementet - Skärpta regler om utländska månggiften
- Yttrande ASN 2020-03-26 Remiss från justitiedepartementet - Skärpta regler om utländska månggiften

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2020-03-05

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2020-03-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-03-26

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit den statliga offentliga utredningen *Skärpta regler om utländska månggiften* (SOU 2020:2).

2. Utredningens uppdrag och arbete

Regeringen beslutade den 19 juli 2018 att tillsätta utredningen med uppdrag att undersöka hur en stark och ändamålsenlig reglering mot utländska månggiften kan säkerställas. I uppdraget ingår att analysera och ta ställning till hur erkännandet av utländska månggiften kan förhindras i Sverige. Utredningen har också i uppdrag att redogöra för de rättsliga konsekvenserna av att utländska månggiften inte erkänns.

3. Allmänt om månggifte

Den stora huvuddelen av de polygama äktenskapen utgörs av en man som är gift med flera kvinnor, även kallat polygyni. Förekomsten av polyandri – äktenskap som utgörs av en kvinna som är gift med flera män – är marginell och förekommer enligt utredningen i enstaka delar av världen, där det oftast handlar om en praxis där bröder delar samma hustru.

Rättsligt tillåten polygyni förekommer främst i länder i Afrika och Asien med en islamiskt präglad familjelagstiftning. De i Sverige registrerade månggiftena härrör huvudsakligen från Syrien, Somalia, Afghanistan och Pakistan. Det finns också länder med en muslimsk majoritetsbefolkning som avskaffat möjligheten till månggifte, t ex är det i Tunisien straffbart att ingå månggifte. Utredningen lyfter att antalet polygama äktenskap i Syrien ökat drastiskt sedan inbördeskriget började år 2011. Månggiften tycks ha en funktion för att tillgodose samhällsbehov, dvs försörjningen av änkor och barns behov, i länder som saknar ett socialt skyddsnät för att lösa detta.

Skatteverket gjorde hösten 2017 en genomlysning av äktenskapen i Sverige och konstaterade att det i folkbokföringsregistret fanns 679 personer som var registrerade som gifta med mer än person. En stor del av dessa är utifrån Skatteverkets bedömning felaktiga registreringar eller situationer där det inte gått att visa att ett tidigare dödsfall upplösts pga. dödsfall eller skilsmässa. Enligt Skatteverket utgör de verkliga månggiftena en mindre del; 152 personer folkbokförda i Sverige är registrerade som gifta med flera personer. Av dessa är 150 personer män. (Enligt Skatteverket är det vanligast att endast två parter i det berörda äktenskapet flyttar till Sverige, men det fanns 38 fall där mer än en maka till samma person är folkbokförd i Sverige och i 14 av dessa fall är det fråga om en person som är folkbokförd på samma adress med mer än en maka.)

Antal registrerade månggiften har ökat i högre hastighet i Sverige sedan år 2010. Utredningen bedömer också att antalet månggiften är större än vad uppgifterna från folkbokföringen visar och det finns uppgifter om att berörda personer i samband med inflyttning till Sverige väljer att dölja de verkliga familjeförhållanden på grund av att månggifte inte anses acceptabelt i Sverige, eller för att månggifte kan vara en nackdel vid ansökan om uppehållstillstånd eller ekonomiskt stöd.

4. Gällande rätt

Svensk rätt fastslår att äktenskap är monogama och att den som redan är gift inte får ingå nytt äktenskap. Detta framgår av äktenskapsbalken såväl som av brottsbalken. I många andra länder i andra delar av världen är polygama äktenskap däremot tillåtna.

Utgångspunkten är att utländska äktenskap erkänns i Sverige, under förutsättning att det är giltigt i det land där det ingåtts. För utländska månggiften är huvudregeln att de inte erkänns i Sverige om minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist här när äktenskapet ingicks. Om parterna saknade anknytning till Sverige när äktenskapet ingicks och därefter flyttar till Sverige har utgångspunkten för svenska myndigheter såsom Skatteverket och Migrationsverket varit att det polygama äktenskapet erkänns.

I äktenskapsbalken finns bestämmelser om äktenskapshinder och innan ett äktenskap ingås ska hindersprövning göras. Äktenskapshindren avser låg ålder, släktskap i rätt upp- och nedstigande led eller som helsyskon samt månggifte och är indispensabla, vilket innebär att inga undantag kan göras. Äktenskap ingås genom vigsel, förrättad av behörig vigselförrättare. Har vigseln inte gått till på rätt sätt är den ogiltig. Svensk lag fastslår också att var och en har ovillkorlig rätt till äktenskapskillnad utan angivande av några skäl. I äktenskapsbalken finns särskilda bestämmelser om upplösning av äktenskap som har ingåtts trots att det funnits äktenskapshinder, äktenskap som har ingåtts under tvång eller äktenskap som ingåtts där någon av parterna är under 18 år.

4.3.3 Den allmänna regeln om ordre public

För att förhindra ett kringgående av svensk lag – genom att t ex ingå barnäktenskap utomlands – infördes år 2004 en ny paragraf i äktenskapsbalken. Paragrafen innebär att en bestämmelse i främmande lag eller beslut i främmande stat inte får tillämpas om det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i Sverige. Tillämpning av bestämmelsen om ordre public innebär inte att utländska rättsregler eller domar underkänns, utan endast dess tillämpning i konkreta fall. Det måste röra sig om värderingar i principiella frågor och avvikelser ska vara av väsentlig art för att regeln ska få tillämpas.

4.3.5 Prövningen av om ett utländskt äktenskap erkänns

Utländska äktenskap kan komma att prövas i olika sammanhang och av olika myndigheter. Vanligtvis sker den första prövningen hos Skatteverket, t ex i samband med inflyttning till Sverige eller registrering av utländsk vigsel. Skatteverket gör som regel en bedömning utifrån de uppgifter som lämnats i ansökan. För att en person som tidigare varit gift ska kunna gifta sig på nytt krävs bevis på att det första äktenskapet är upplöst genom skilsmässa eller dödsfall.

Prövning av utländska äktenskap kan även ske hos Migrationsverket i samband med ansökan om uppehållstillstånd. Migrationsverket gör en bedömning av äktenskapets giltighet och det förekommer att myndigheten bedömer polygama äktenskap som giltiga i Sverige. Dock finns det

genom familjeåterföreningsdirektivet en skyldighet för medlemsstaterna att väga uppehållstillstånd när anknytningspersonen är gift och lever i Sverige med en annan person än den som ansöker om uppehållstillstånd. I de fall där familjemedlemmarna redan vistas i Sverige och ansöker om asyl ska skyddsbehoven bedömas utifrån principen om familjens enhet, kan frågan om erkännande av polygama äktenskap bli aktuell.

En prövning av polygama äktenskap kan även bli aktuell vid allmän domstol. I det fall domstolen har avgjort äktenskapets erkännande har denna dom rättskraft och gäller även i andra sammanhang.

4.4 Straffrättslig reglering av polygama äktenskap

Den som med uppsåt ingår ett polygamt äktenskap kan göra sig ansvarig för brottet tvegifte. Straffskalan är böter eller fängelse i högst två år. Den som är partner i ett registrerat partnerskap och ingår äktenskap döms istället för brottet olovligt ingående av äktenskap.

5. Internationell rätt och europarätt

Sverige är bundet av Europakonventionen och i vissa fall även EU-stadgan, vilka handlar om skydd för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Rätten till religionsfrihet beskrivs i Europakonventionen. Det är däremot inte så att alla handlingar som bygger på religiös övertygelse eller tro omfattas av bestämmelsen om religionsfrihet. Det finns inte någon rättspraxis som direkt tar sikte på frågan om erkännande av utländska polygama äktenskap utifrån religionsfriheten. Europadomstolen har dock omnämnt polygami som en företeelse som är oförenlig med Europakonventionens grundprinciper samt uttalat att inskränkningar från statens sidan kan vara berättigade.

Utredningen har även tittat på om nekat erkännande av polygama äktenskap strider mot den fria rörligheten. Utredningen konstaterar avsaknad av rättspraxis även i denna fråga. EU-kommissionen har gällande rätten till fri rörlighet för unionsmedborgare i en vägledning om tillämpningen av rörlighetsdirektivet framhållit att en medlemsstat inte är skyldig att erkänna polygama äktenskap mellan EU-medborgare och tredjelandsmedborgare.

6. Europeisk utblick

Utredningen beskriver regleringen av utländska månggiften i ett urval av europeiska länder. Gemensamt för Danmark, Finland, Norge, Tyskland, Frankrike och Storbritannien är att inhemska månggiften inte är tillåtna. Däremot finns det vissa skillnader i hur länderna ställer sig till polygama äktenskap ingångna i utlandet. Danmark och Frankrike erkänner i regel inte utländska polygama äktenskap, medan Norge, Finland, Tyskland och Storbritannien som huvudregel gör det.

7. Rättsliga konsekvenser

Utredningen konstaterar sammanfattningsvis att vilka konsekvenserna blir av att ett utländskt månggifte inte erkänns i Sverige beror i stor utsträckning på omständigheterna i det enskilda fallet; tidpunkt när äktenskapet ingicks, i vilket land äktenskapet ingicks, de berördas anknytning till olika länder genom hemvist, medborgarskap samt de berördas egendoms- och skuldförhållanden.

Bestämmelserna i Äktenskapsbalken om förfogande över makars gemensamma bostad och bohag och rätten att överta sådan egendom ska alltid tillämpas och därför bedöms ett vägrat erkännande av äktenskapet kunna få negativa konsekvenser för enskilda. Om ett äktenskap inte erkänns men tillåts bestå blir konsekvenserna andra. I sådana fall upplöses äktenskapet genom

äktenskapsskillnad varpå rätten till bodelning kvarstår, åtminstone i de fall där svenskt är tillämpligt. Enligt EU:s förordning om makars förmögenhetsförhållanden har makar eller blivande makar möjlighet att avtala om vilken lag som ska tillämpas på deras förmögenhetsförhållanden. Om makarna inte har valt lag gäller lag i det land de först tog hemvist efter giftermålet.

Angående underhållsskyldigheten finns det i Äktenskapsbalken inte några särskilda bestämmelser för makar i polygama äktenskap men utredningen bedömer att bestämmelserna gäller erkända månggiften på samma sätt som i monogama. Om äktenskapet inte erkänns kan rätten till underhåll inte hävdas. Om ett polygamt äktenskap erkänns men inte tillåts bestå skulle äktenskapet upplösas genom äktenskapsskillnad varvid rätten till underhåll kvarstår.

Angående underhållsskyldigheten mot barn så bedömer utredningen att konsekvenser i underhållshänseende inte uppstår för ett barn på grund av att föräldrars äktenskap vägras erkännande.

Civilrättsliga frågor såsom adoption, rätten att byta efternamn eller rätten att överta en bostad som innehas med hyres- eller bostadsrätt påverkas enligt utredningen inte av ett polygamt äktenskap inte erkänns.

7.8.3 Ekonomiskt bistånd, socialförsäkringsförmåner, pensioner m.m.

Utgångspunkten vid prövning av ekonomiskt bistånd är att alla inkomster och tillgångar räknas som gemensamma för makar och sambor. Det kan innebära att en sökande inte har rätt till ekonomiskt bistånd med hänvisning till dennes makes eller sambos ekonomiska förhållanden. Makar är skyldiga att bidra till det underhåll som behövs för att gemensamma och personliga behov ska tillgodoses.

Enligt utredningen är bilden av hur socialtjänsterna bedömer frågor om ekonomiskt bistånd för personer i polygama äktenskap oklar. Det finns dock underrättspraxis som innebär att domstolarna beaktat en makes försörjningsplikt i förhållande till en biståndssökande hustru trots att mannen även är gift med en annan hustru. Utredningens bedömning är att det i regel inte bör vara till de berördas nackdel om ett äktenskap i ett utländskt månggifte inte skulle erkännas eller tillåtas bestå. Den maka som inte erkänns som hustru skulle kunna bedömas ha självständig rätt till bistånd. Inte heller andra insatser enligt SoL bör påverkas av förekomsten av månggifte, eftersom dessa i huvudsak baseras på individuella bedömningar.

8. Skärpta regler om utländska månggiften

Utredningens sammantagna bedömning är att det behöver vidtas åtgärder för att skärpa lagstiftningen om utländska månggiften. Svensk lagstiftning tar tydligt avstånd från månggifte när det gäller äktenskap enligt svensk lag. Äktenskap som ändå ingåtts av någon som redan är gift är giltigt, men ska normalt upplösas av domstol. Månggifte är också kriminaliserat i Sverige. Den generella utgångspunkten har varit att äktenskap som ingås enligt utländsk lag ska erkännas i Sverige under förutsättning att det är giltigt i den stat det ingåtts. Konsekvenserna för berörda parter har framhållits som motiv för att erkänna utländska äktenskap. Dock har Sverige under senare år gjort flera inskränkningar gällande erkännandet av utländska äktenskap, bland annat har förbud införts för erkännande av tvångs- och barnäktenskap.

Utredningens syfte är att åstadkomma ett starkare skydd mot polygama äktenskap än det som gäller idag, med målsättning om en reglering som förhindrar att utländska månggiften betraktas som giltiga eller tillåts bestå i Sverige, oavsett om parterna hade anknytning till Sverige genom medborgarskap eller hemvist vid tidpunkten för äktenskapets ingående.

Riksdagen har markerat en negativ inställning till förekomsten av månggiften i Sverige och tillkännagett att det bör säkerställas att utländska polygama äktenskap inte erkänns i Sverige. Utredningen lyfter att det i många av de länder där månggifte är en tillåten företeelse saknas ekonomisk och social trygghet för kvinnor. Det svenska samhället bygger på generell välfärd och socialt skydd, vilket gör att månggifte inte kan motiveras på detta sätt.

Utredningen beskriver vidare hur det är diskriminerande att män tillåts gifta sig med flera kvinnor. Dessa månggiften innebär en syn på äktenskapet som strider mot principen om likabehandling av makar som svensk rätt bygger på såväl som mot kraven på jämställdhet. Utredningen anser att nuvarande reglering i Äktenskapsbalken kan uppfattas som att Sverige accepterar och legitimerar äktenskap som är diskriminerande mot kvinnor.

Forskning visar att polygama äktenskap kan ha ogynnsamma effekter för kvinnor och barn när det gäller bl.a. ekonomi och hälsa. Månggiften förekommer ofta i patriarkala miljöer där männen i familjen bestämmer och är de ekonomiskt starkare parterna.

FN:s kommitté har tydligt tagit avstånd från månggifte och uttalat att polygami strider mot kvinnors värdighet och mot kvinnors mänskliga rättigheter och frihet. FN har också tydliggjort att stater har skyldigheter att motverka och förbjuda polygami.

Utredningen konstaterar att problematiken kring månggifte inte bara är kopplad till civilståndet. Svensk rätt är inte utformad efter utländska månggiften, vilket gör att hanteringen av de rättsliga konsekvenserna försvåras. Praxis på området i till exempel frågor om ekonomiskt bistånd och andra bidrag är mycket begränsad.

Utredningens samlade bedömning är att månggiften i Sverige bör motverkas och att gällande lagstiftning är otillräcklig. Det finns behov av att vidta åtgärder för att åstadkomma ett starkare skydd mot månggiften i Sverige även i de fall där parter saknar anknytning till Sverige.

9. En huvudregel om icke-erkännande av utländska månggiften

Utredningen föreslår en huvudregel om att äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag inte ska erkännas i Sverige om någon av parterna var gift eller partner i ett registrerat partnerskap vid tidpunkten för äktenskapets ingående. Detta ska gälla även oavsett parternas anknytning till Sverige när äktenskapet ingicks.

10. Undantag

Ett ovillkorligt förbud anses av utredningen inte vara förenligt med europarätten. Vid bedömning av om en inskränkning av rätten till respekt för familjeliv och rätten till fri rörlighet är proportionerlig måste hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet. Utredningen föreslår därför att ett utländskt äktenskap som har ingåtts trots att någon av parterna redan varit gift eller registrerad partner ska kunna erkännas om det finns synnerliga skäl.

11. Andra utländska äktenskap som inte erkänns i Sverige

Utredningen föreslår att äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag som huvudregel inte ska erkännas i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot äktenskapet på grund av sådana nära släktskap som avses i 2 kap. 3§ Äktenskapsbalken, dvs om parterna är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon samt att halvsyskon inte får ingå äktenskap med varandra utan tillstånd från Länsstyrelsen. Detta ska gälla

oavsett parternas anknytning hit när äktenskapet ingicks. Bakom förbudet ligger dels ett beaktande av den arvsbiologiska och genetiska risken för sjukdom eller defekt hos gemensamma barn men också ett hänsynstagande till synpunkter av etisk natur.

Undantag från erkännandeförbudet ska gälla om det finns synnerliga skäl.

Utredningen förslår att anknytningskravet för utländska fullmaktsäktenskap bör behållas. Däremot bör fullmaktsäktenskap där minst en av parterna är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige även fortsättningsvis vägras erkännande. Giltiga fullmaktsäktenskap är relativt vanligt förekommande i bland annat Latinamerika, USA, Afrika och Mellanöstern. Det är dock inte möjligt att ingå fullmaktsäktenskap enligt svensk lag, eftersom det krävs att parterna är personligen närvarande vid vigseln. Fullmaktsäktenskap kan vara ett sätt att dölja att part i äktenskapet inte gett sitt medgivande till äktenskapet. I de fall där tvångsäktenskap föreligger träder bestämmelsen om förbud mot tvångsäktenskap in.

Utredningen föreslår vidare att en bestämmelse som klargör att behörigheten för allmän åklagare att föra talan om äktenskapsskillnad inte gäller äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag införs i Äktenskapsbalken.

Utredningen gör bedömningen att det inte finns behov av förändringar när det gäller regleringen av utländska tvångsäktenskap, eftersom det i svensk lag redan idag finns ett starkt skydd mot dessa.

Utredningen bedömer att ordningen för myndigheternas prövning av frågor om erkännande av utländska äktenskap inte bör ändras. Det finns redan idag goda möjligheter för de myndigheter som har intresse av att få frågan om ett utländskt äktenskap prövad. Utredningen anser att en ordning som innebär att en utsedd myndighet skulle ansvara för erkännande av äktenskap på ett som får rättskraft i andra sammanhang inte följer de krav på flexibilitet som lagstiftningen bör erbjuda.

12. Fadernskapet till barn som vid födelsen hade hemvist utomlands

Utredningen förslår att vid bedömningen av om en ska anses som far till ett barn som vid födelsen hade sin hemvist utomlands, ska frågan om mannen är eller har varit gift med barnets mor bedömas enligt den lag som gäller för faderskapspresumtionen.

13. Bättre information till berörda personer

Utredningen bedömer att regeringen bör överväga att ge Skatteverket i uppdrag att ta fram information till berörda personer om erkännande av utländska äktenskap i Sverige.

14. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utredningens förslag är att de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2021. Äldre bestämmelser i Lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap (IÄL) ska gälla för äktenskap som har ingåtts före ikraftträdandet.

15. Konsekvenser

Utredningens bedömning är att förslaget om ett utvidgat förbud mot erkännande av utländska månggiften och äktenskap i släktskapsfall kommer att leda till positiva konsekvenser för enskilda. Likaså bedöms förslaget om internationella faderskapsfrågor vara positivt.

Förslagen bedöms inte leda till ökade kostnader för berörda myndigheter.

Förvaltningens övervägande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är positivt med ett tydliggörande av reglerna om utländska polygama äktenskap. Förvaltningen ställer sig även positiv till de av utredningen föreslagna förändringarna i lagstiftningen. Förvaltningen ser tre huvudsakliga skäl till att ställa sig bakom utredningens förslag, vilka följer nedan.

Månggifte i sin vanligaste form är diskriminerande

Som presenteras i utredningen utgörs den övervägande majoriteten av de polygama äktenskapen av män som är gifta med mer än en kvinna. I de polygama äktenskap där motsatt förhållande råder handlar det huvudsakligen om bröder som delar samma hustru. Polygama äktenskap förekommer ofta i regioner av världen som är präglade av starkt patriarkala strukturer och där kvinnor har begränsat inflytande över sina liv. I utredningen beskrivs hur polygama äktenskap spelar en samhällsviktig funktion i länder där kvinnors ekonomiska självständighet är knapp och det sociala skyddsnetet svagt. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser inte att ett erkännande av utländska polygama äktenskap i Sverige främjar varken kvinnors liv och hälsa eller samhällsutvecklingen. I Sverige kan månggifte inte heller motiveras eller legitimeras genom avsaknad av ekonomisk eller social trygghet för kvinnor.

Svensk rätt är inte utformad utifrån månggifte

Enligt svensk rätt kan äktenskap bara ingås av två makar. Utredningen beskriver hur det därför kan uppstå svårigheter när svensk lagstiftning ska tillämpas i situationer som innefattar polygama äktenskap. Familjerätten såväl som andra rättsområden är inte utformade efter utländska månggiften.

De handläggande myndigheterna får ingen ny arbetsuppgift i att bedöma utländska äktenskaps erkännande eftersom denna uppgift redan åligger myndigheterna. Arbetsmarknads- och socialförvaltningens uppfattning är att dessa bedömningar kommer att underlättas av att det finns en tydlig huvudregel för polygama äktenskap och släktskapsgiftermål. Förvaltningen bedömer att även socialtjänstens prövningar kommer att underlättas av att det finns en tydlig huvudregel för polygama äktenskap och släktskapsgiftermål.

Konsekvenserna bedöms inte vara negativa

Utredningens sammantagna bedömning är att konsekvenserna av vägrat erkännande av utländska månggiften inte är negativa för enskilda.

Förvaltningen bedömer att förslaget kan leda till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Det innebär också att Sverige i större utsträckning kan uppfylla sina internationella konventionsåtaganden.

Övriga överväganden

Det är ingen orimlig utgångspunkt att ett äktenskap som ingåtts i ett annat land och där bedöms som giltigt, även bör erkännas i Sverige. Sverige har dock tidigare tydligt tagit avstånd från former av äktenskap som är förekommande i andra länder då de inte anses förenliga med de värderingar som svensk lagstiftning bygger på. Tvångsäktenskap och utländska barnäktenskap är exempel på äktenskapsformer som inte längre erkänns i Sverige och arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är lämpligt att polygama äktenskap regleras i enlighet med vad som gäller för dessa.

För att säkerställa att de nya reglerna om utländska månggiften ska medföra just positiva konsekvenser för kvinnors ekonomiska rättigheter välkomnar arbetsmarknads- och

socialförvaltningen utredningens förslag om ett undantag från erkännandeförbudet vid synnerliga skäl.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag om att anknytningskravet för äktenskap mellan personer som är släkt i rakt upp- eller nedstigande led eller helsyskon ska tas bort. Detta mot bakgrund av att sambandet mellan nära släktskap mellan föräldrarna och genetiska och sociala konsekvenser hos deras barn och idag är väl etablerat.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har inga invändningar gentemot utredningens förslag om att anknytningskravet för fullmaktsäktenskap ska behållas. Trots att fullmaktsäktenskap inte kan ingås på giltigt sätt i Sverige eller av part med hemvist i Sverige så är fullmaktsäktenskap en äktenskapsform som är vanligt förekommande i stora delar av världen. Förvaltningen delar utredningens bedömning att den eventuellt föreliggande risken för att fullmaktsäktenskap ingåtts utan frivillighet avhjälpas genom Sveriges förbud mot erkännande av tvångsäktenskap.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen välkomnar utredningens förslag om ett förtydligt barnperspektiv i lagen om internationella faderskapsfrågor.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen vill särskilt framhålla vikten av att utredningens förslag om bättre information till berörda personer tas tillvara och att lättillgänglig, målgruppsanpassad information tas fram.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef
Katarina Lindeberg Avdelningschef
Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef